

Statistika a trendy vývoje ekologického zemědělství v ČR

Ing. Andrea Hrabalová, konzultant ČTPEZ
Ing. Hana Šejnohová, Ph.D., ÚZEI

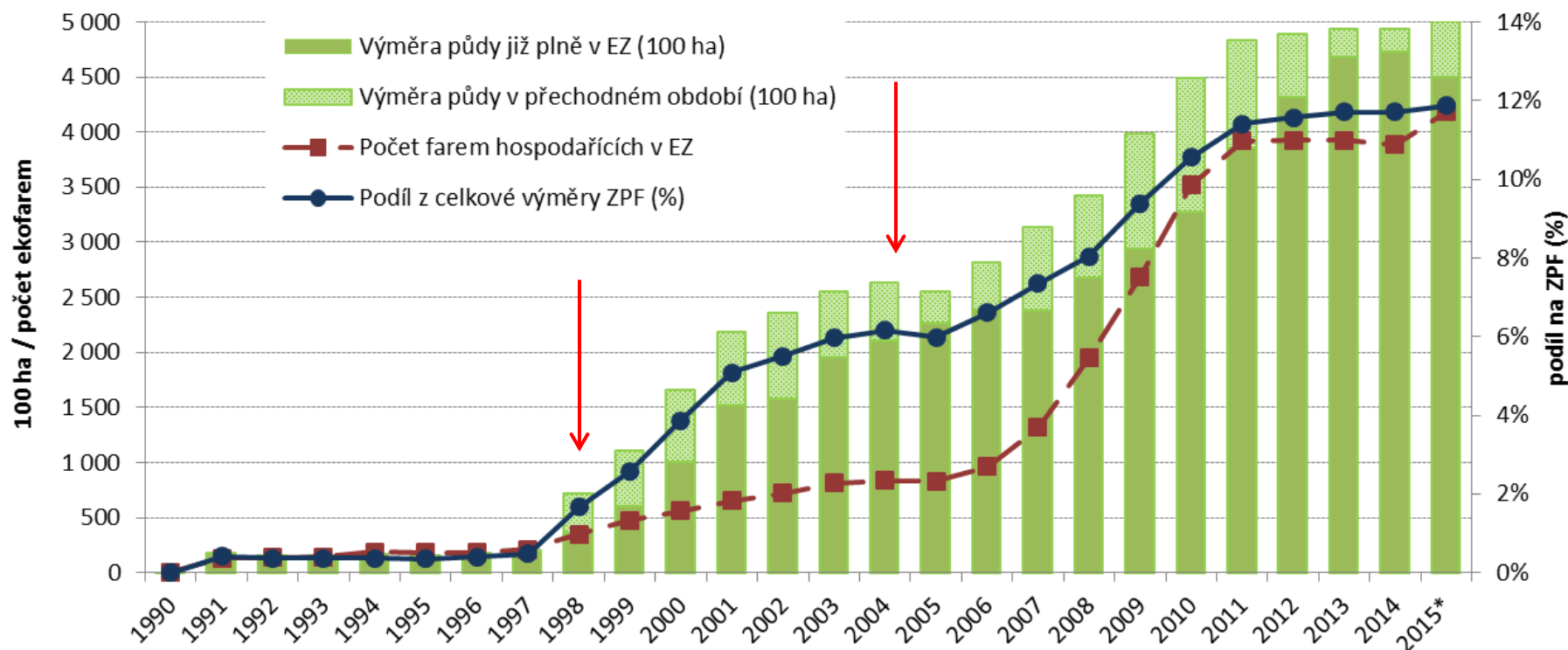
2. září 2015, konference Biosummit, Praha

Vývoj ekologického zemědělství

Vývoj výměry půdy a počtu farem v EZ a podílu na celkovém ZPF (1990-6/2015)

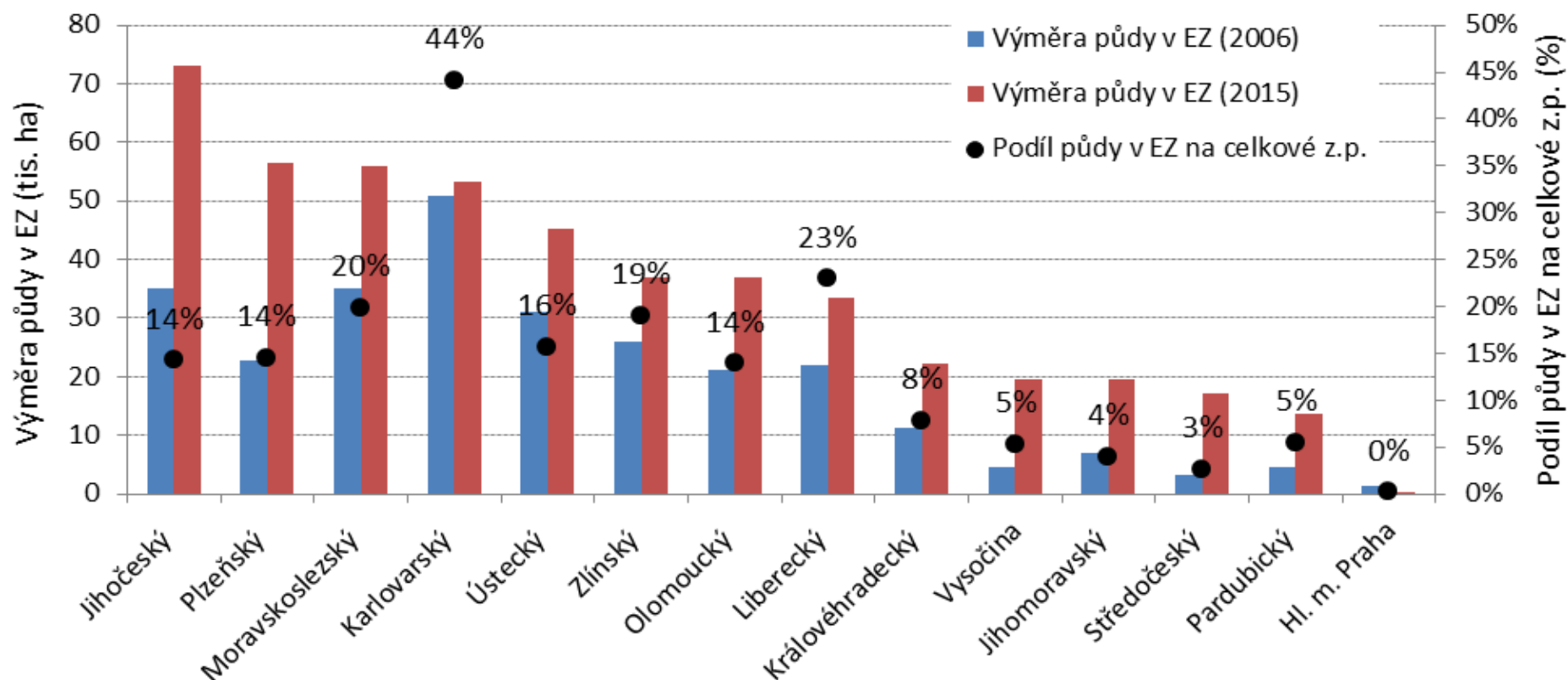
- K 30. 6. 2015 hospodařilo v ČR ekologicky 4 184 farem na celkové výměře 500 tis. ha, což představuje 12% podíl na celkovém ZPF.
- Za 10 let vzrostla výměra téměř dvojnásobně z původních 255 tis. ha v roce 2005 a počet farem stoupl více než 5krát (z 829 v 2005).

Zdroj: MZe (REP); zpracoval ÚZEI

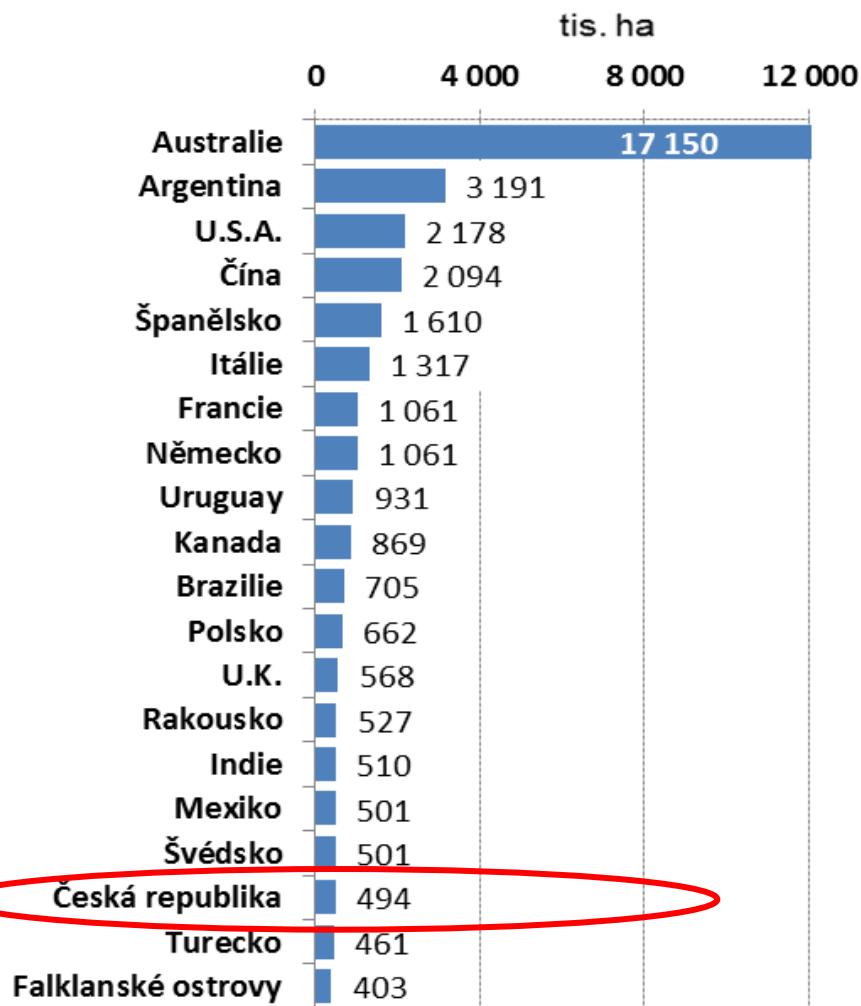
Zastoupení EZ v krajích ČR (vývoj 2006 a 2015)

- Největší plochy v EZ se nacházejí v pohraničních hornatých okresech Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského a Moravskoslezského kraje.
- Největší podíl (44 %) ploch v EZ na celkové z.p. v kraji má dlouhodobě kraj Karlovarský; *přes 77 % TTP a 7 % orné půdy.*

Zdroj: MZe (REP); zpracoval ÚZEI

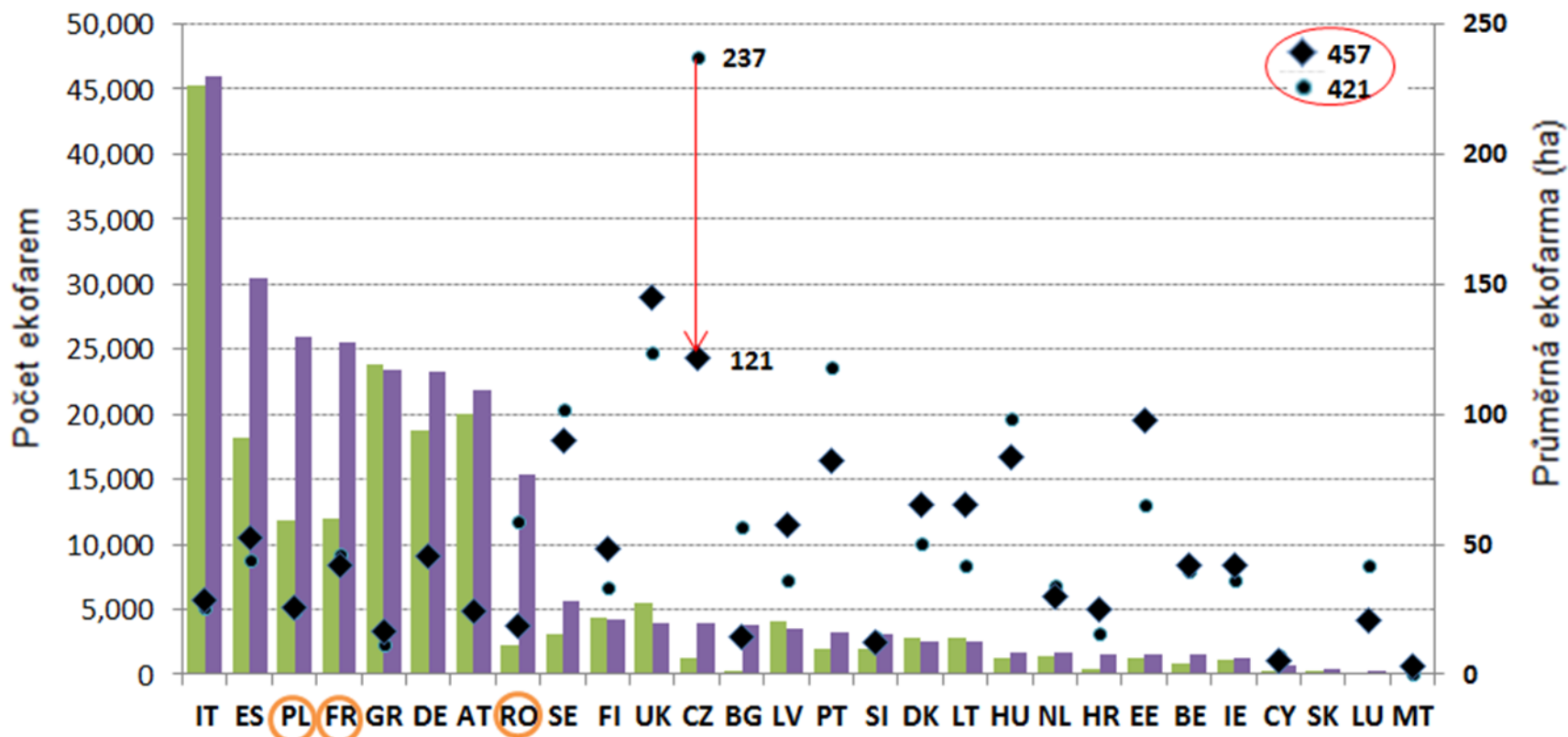
Svět: 20 zemí s největší výměrou půdy v EZ a 15 zemí s nejvyšším podílem na celkové z.p. (2013)

Zdroj: FiBL-IFOAM–SOEL surveys 2007-2015 ; zpracoval ÚZEI

EU28: Srovnání počtu ekofarem a jejich průměrné velikosti (2007 a 2013)

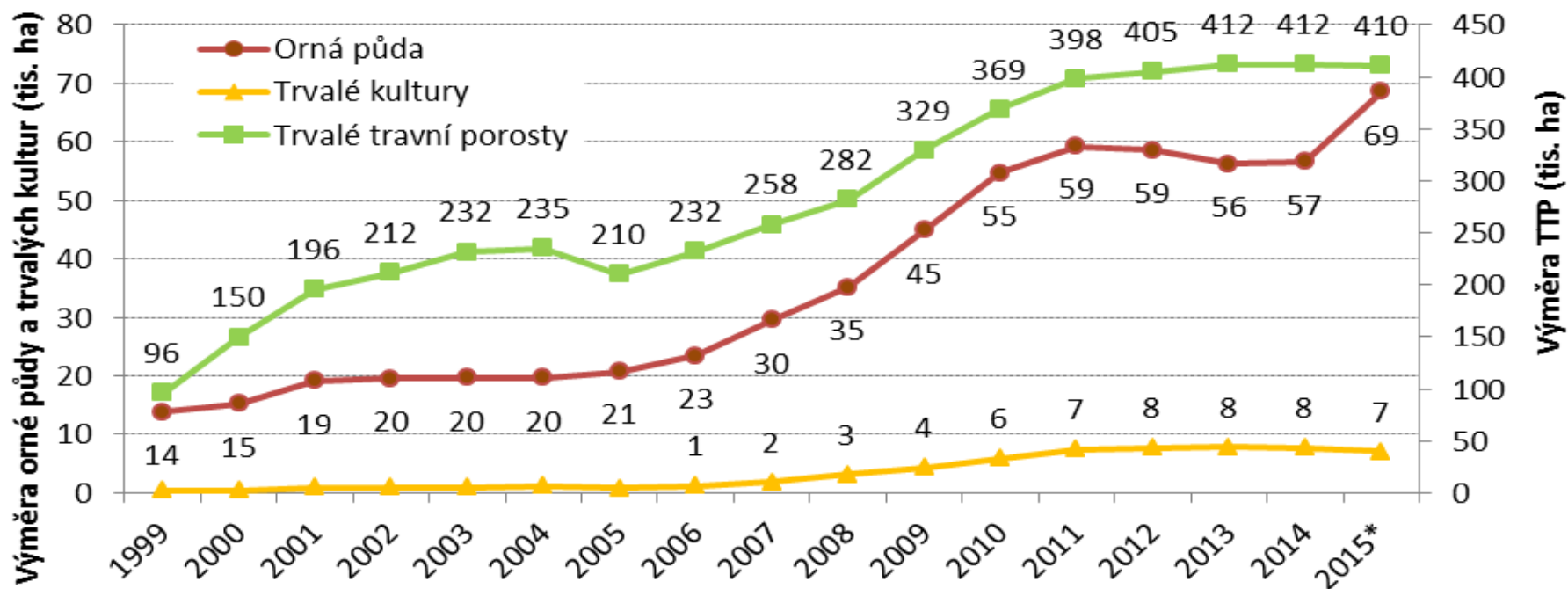
- V EU hospodaří 259 tis. ekofarem (77% farem Evropy / 13% světa), z toho nejvíce v Itálii (46 tis. ekofarem). ČR si drží v počtu ekofarem 12. místo.
- ČR má však po SK a UK největší průměrnou velikost ekofarem (121 ha).

Zdroj: FiBL-IFOAM–SOEL surveys 2007-2015 ; zpracoval ÚZEI

ČR: Vývoj užití zemědělské půdy v EZ

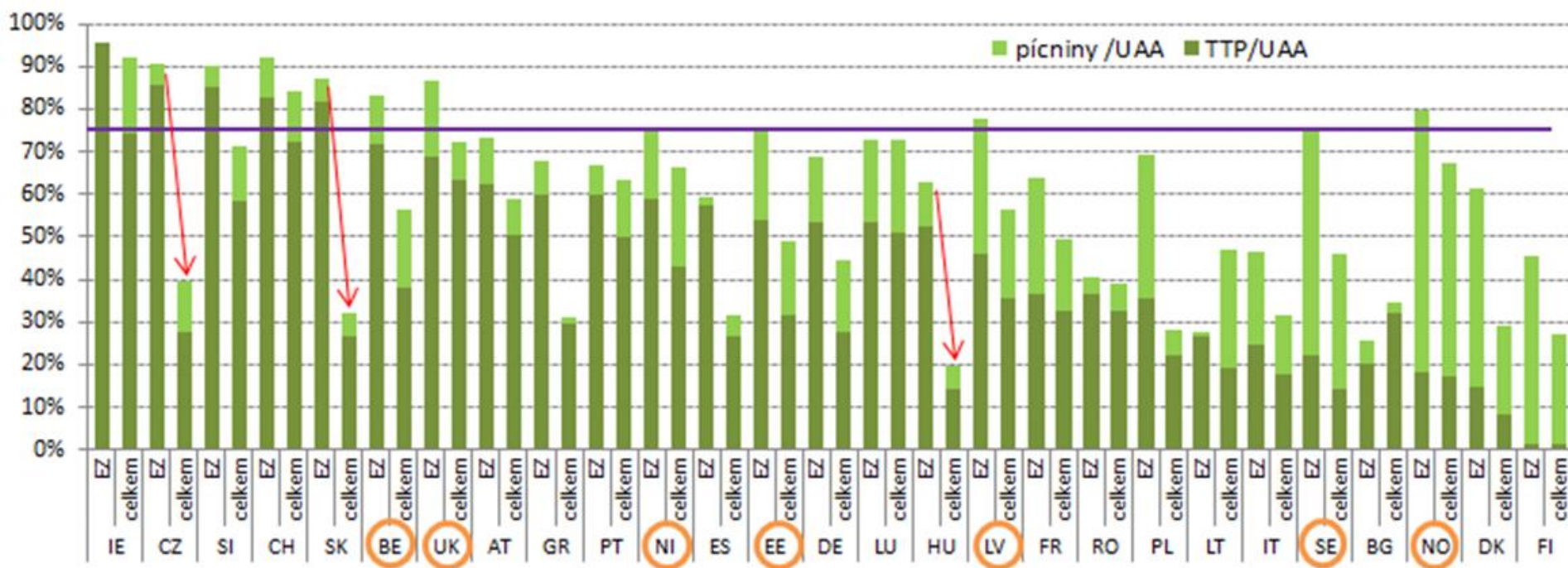
- Z téměř 500 tis. ha v EZ tvoří orná půda zhruba 14 %, travní porosty 82 % a necelé 2 % trvalé kultury (*sady, vinice a chmelnice*).
- V EZ trvale dominují travní porosty (410 tis. ha), od roku 2004 se jejich plocha zvýšila o 75 %.
- Téměř 3,5 krát vzrostla od roku 2004 výměra orné půdy.
- Nejrychleji však rostla výměra trvalých kultur, a to zejména ekosadů.

Zdroj: MZe (údaje k 31. 12. daného roku); zpracoval ÚZEI

Evropa: Vývoj užití zemědělské půdy v EZ

- V roce 2013 bylo v Evropě ekologicky obhospodařováno 11,5 mil. ha, z toho 40 % tvoří orná půda, 42 % travní porosty a 11 % trvalé kultury.
- ČR patří společně s Irskem, Slovinskem, Švýcarskem a Slovenskem mezi země s více než 75% podílem TTP na z.p. v EZ. Po započtení ploch pícnin na orné půdě přibývá dalších 7 zemí (UK, BE, NO, LV, NI, SE a EE).

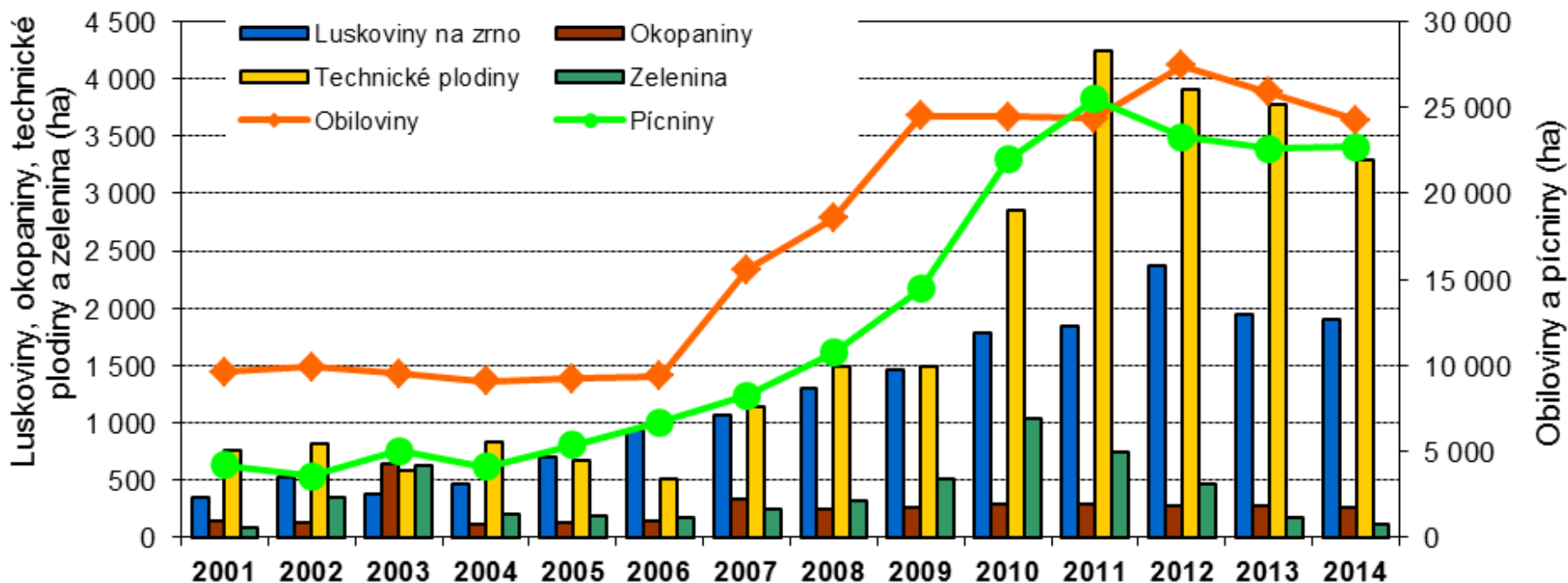
Zdroj: Eurostat; zpracoval ÚZEI

Produkce bioproduktů (surovin) - rostlinná a živočišná produkce ekofarem

Vývoj výměry plodin na orné půdě v EZ (2001-14)

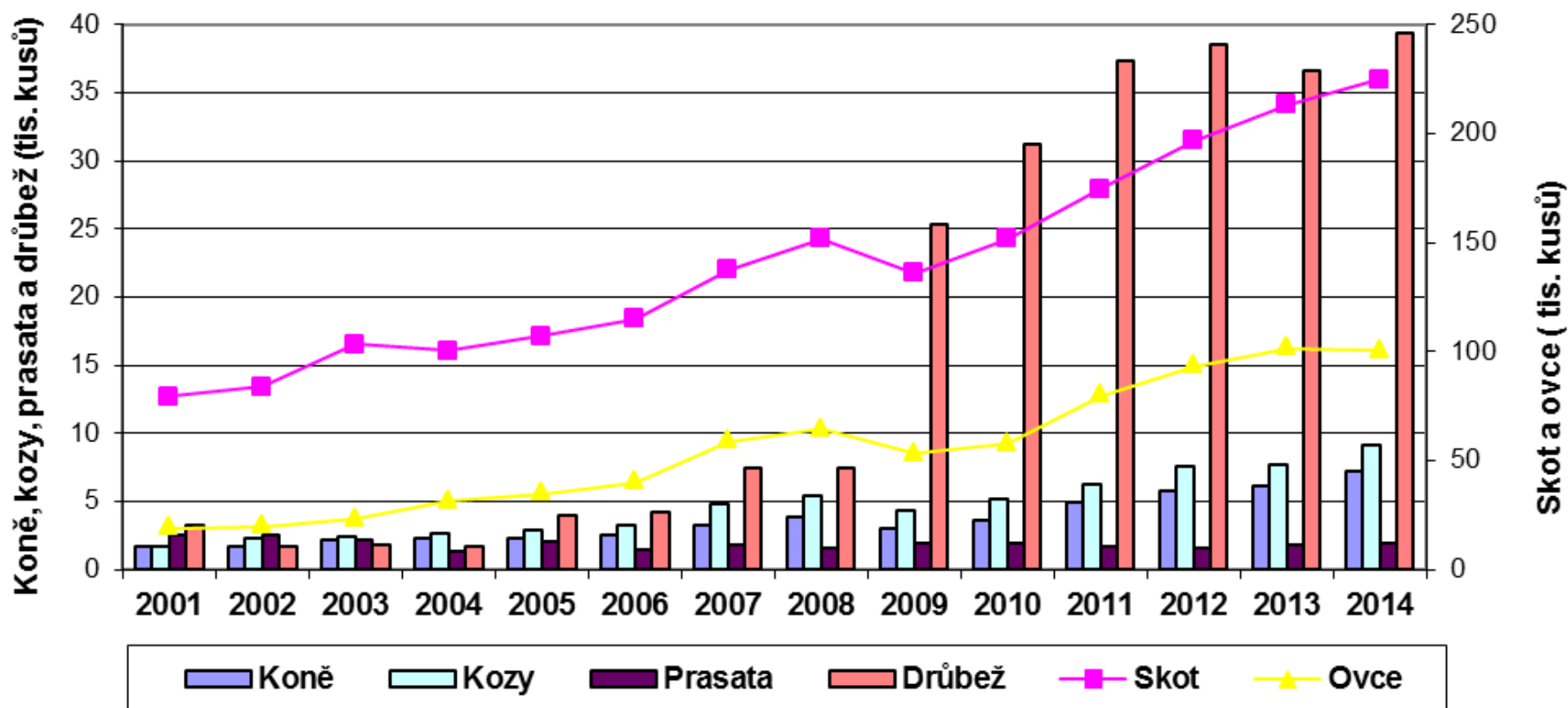
- Hlavními plodinami na orné půdě jsou obiloviny a pícniny (45:42). Polovinu ploch obilovin představují pšenice a oves.
- Růst u technických plodin jen dán jak růstem olejnin (zejména olejných dýní), tak léčivých a kořeninových rostlin (hlavně ostropestřce a kmínu).
- Pěstování zeleniny i okopanin (brambor) zůstává trvale na nízké úrovni (0,2% resp. 0,5% orné půdy).

Zdroj: šetření ÚZEI

Vývoj počtu zvířat v EZ (2001-2014)

- Počet zvířat chovaných na ekofarmách vzrůstá, dominuje chov masného skotu, následovaný chovem ovcí.
- V EZ je nyní chováno 16 % skotu (2 % dojníc); 45 % ovcí, 32 % koz, 18 % koní. Chov prasat a drůbeže je minoritní (0,1 %, resp. 0,2 %).

Zdroj: šetření ÚZEI

Výroba a distribuce biopotravin v ČR

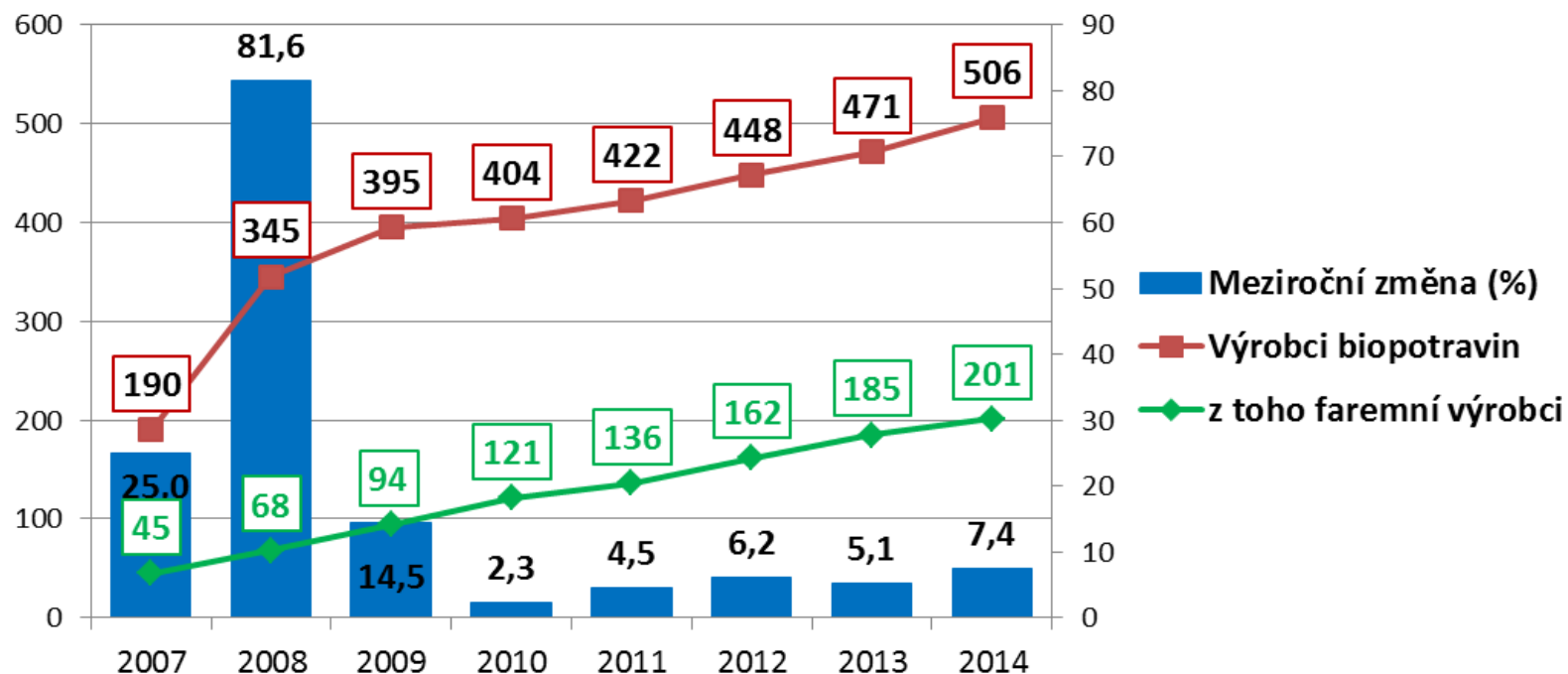
Vývoj počtu registrovaných subjektů v ekologickém zemědělství ČR (2007-2014)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Nárůst od 2007 (%)
Ekologičtí zemědělci	1 318	1 946	2 689/ 2 674	3 517 / 3 500	3 920 / 3 904	3 923 / 3 907	3 926 / 3 910	3 885 / 3 866	293
Výrobci biopotravin (provozovny / subjekty)	253 / 190	429 / 345	497 / 395	618 / 404	646 / 422	495 / 448	500 / 471	n.d. / 506	266
Distributoři biopotravin (provozovny / subjekty)	95 / 83	151 / 137	184 / 168	186 / 172	226 / 201	290 / 263	332 / 305	n.d. / 351	423
Výrobci vstupů do EZ (krmiva / osiva)	6 / 11	13 /11	25 / 15	32 / 21	29 / 27	39 / 30	38 / 31	38 / 33	633 / 300
Včelaři	6	11	12	14	14	14	15	14	233
Dovozci ze 3. zemí	20	30	39	44	53	78	89	110	550
Vývozcí do 3. zemí	x	x	x	10	9	36	42	54	X
Faremní zpracovatelé	45 / 53	68 / 75	94 / 100	121 / 122	137 / 138	162	185	201	447

Zdroj: MZe (údaje k 31. 12. daného roku); zpracoval ÚZEI

Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin (2007-2014)

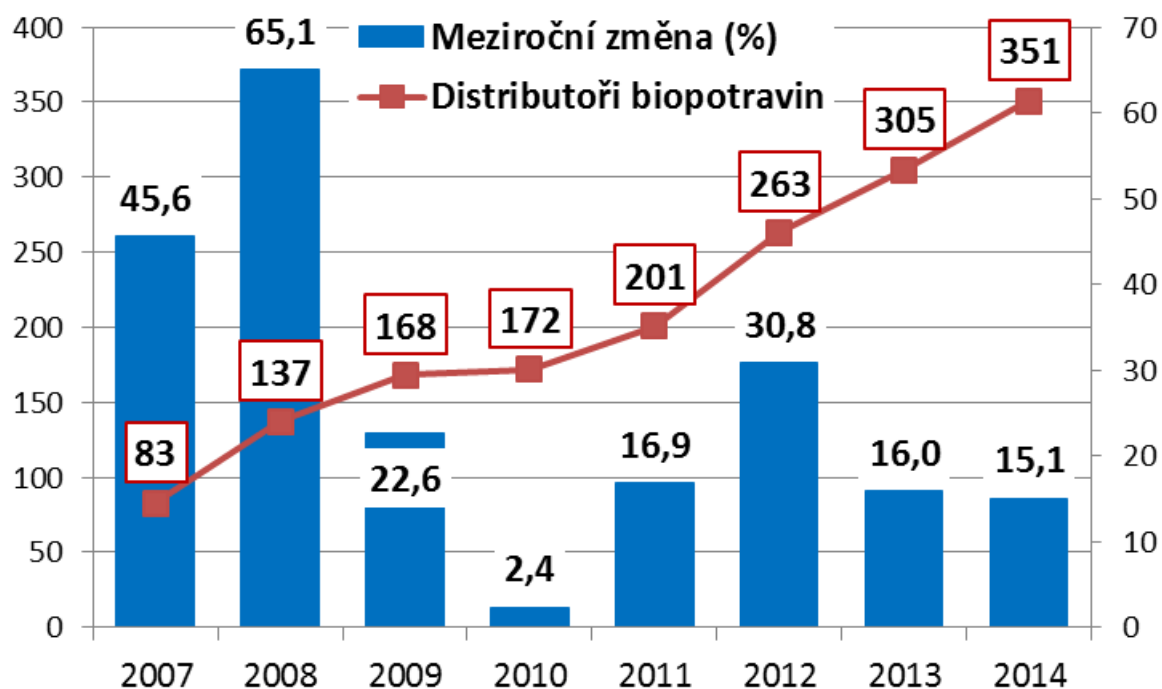
- Ke konci roku 2014 bylo registrováno 506 výrobců, což představuje meziroční nárůst 7,4 %, z toho 201 realizuje výrobu na farmě.
- Obrat výroby biopotravin v roce 2013 dosáhl 1,7 mld. Kč, z toho téměř 38 % objemu výroby bylo vyvezeno (660 mil. Kč).

Zdroj: MZe (REP), kontrolní organizace; zpracoval ÚZEI

Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin (2007-2014)

- Ke konci roku 2014 bylo registrováno 351 distributorů biopotravin (meziroční nárůst 15,1%).
- Distributoři, kteří se zabývají maloobchodním prodejem nejsou od roku 2006 povinni se registrovat. *Odhadem jde o 2 500 prodejen potravin.*

Zdroj: MZe (REP), kontrolní organizace; zpracoval ÚZEI

Hlavní vývojové trendy EZ v ČR

souhrn

Hlavní vývojové trendy EZ v ČR - I

- **Růst objemu bioprodukce z ekofarem** (*zatím bez odpovídajícího objemu zpracovaných biopotravin*)
- **Růst exportu bioproduktů = surovin do zahraničí** (*prodej převážně v biokvalitě*)
- **Rozvoj faremního zpracování a přímého prodeje z farem** (*rostoucí zájem o faremní produkty obecně – snaha posílit význam biopotravin a národního biologa*)
- **Nižší cenové prémie za biokvalitu v ČR = závislost ekofarem na dotacích** (*snahou je zvýšení efektivity produkce a zlepšení odbytu bioproduktů*)

Hlavní vývojové trendy EZ v ČR - II

- **Nízká poptávka po biopotravinách** (*zájem o kvalitní potraviny a ochota si připlatit pomalu stoupá, snaha posílit zájem o biopotraviny*)
- **Pomalý rozvoj výroby biopotravin** (*vyšší náklady s nejistým odbytem - snaha podpořit domácí výrobce a rozšířit nabídku domácích biopotravin*)
- **Roste počet distributorů biopotravin** (*dovoz zpracovaných biopotravin zůstává významný*)
- **Roste zájem / potřeba vyhodnocovat přínosy EZ pro životní prostředí a welfare** (*ukázat alternativu ke konvenčnímu hospodaření*)
- **Zlepšuje se institucionalizace EZ** (*rostoucí množství údajů o EZ / více zapojených státních institucí*)

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

eAGRI

Registr ekologických
podnikatelů

KEZ®

KONTROLA
EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Svaz integrované a ekologické
produkce hroznů a vína

ČESKÁ
BIOPOTRAVINA®
2014

biospotřebitel.cz

Bio-info

Informační portál pro ty, kteří žijí BIO

ROČENKA
EKOLOGICKÉ
ZEMĚDĚLSTVÍ
V ČESKÉ REPUBLICE

ČTPEZ

BUREAU
VERITAS

Kontakty:

Ing. Andrea Hrabalová

konzultant ČTPEZ

Mobil: +420 737 852 515

Mail: ahrabal@upcmail.cz

Ing. Hana Šejnohová, Ph.D.

ÚZEI, oddělení Agroenvironmentální politika

Tel.: +420 541 213 801

Mail: sejnohova.hana@uzei.cz

